

Joensuussa 2.3.2021

Hyvä Karjalan teologisen seuran jäsen!

Hyvää vuoden 2021 jatkoa. Tässä kirjeessä kerron KTS:n toiminnasta ja tulevista tapahtumista kuluvalla kevätkaudella. Seuran toiminta jatkuu aktiivisena, vaikkakin koronarajoitusten rajoissa. Järjestämme yleisöillat ja muut tilaisuudet edelleen etäyhteyksillä.

Yleisöillat ja keskustelutilaisuus

Maalis-toukokuussa KTS järjestää kolme yleisöiltaa, jotka toteutetaan etäyhteyksillä Zoomissa. Linkit yleisöiltoihin julkaistaan KTS:n verkkosivulla

www.karjalanteologinenseura.fi viimeistään kutakin tilaisuutta edeltävänä päivänä.

KTS:n yleisöillat ovat osa opetus- ja kulttuuriministeriön, Suomen Akatemian ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteistä tutkitun tiedon teemavuotta 2021. Teemavuoden tavoitteena on muun muassa tehdä tunnetuksi tutkitun tiedon lähteitä, kuten uutta tutkimustietoa. Seuramme yleisöillat palvelevat hyvin tutkitun tiedon teemavuoden tavoitteita.

Maaliskuussa TT Suvi Saarelainen alustaa **tiistaina 23.3. klo 18** aiheena *Ikääntyvien kokemus elämän merkityksellisyydestä*. Edelliseen jäsenkirjeeseen oli päivämäärän kohdalle livahtanut lyöntivirhe, joten korjaathan kalenteriisi oikean ajankohdan.

Esitelmässään Saarelainen tarkastelee kahden tutkimusaineiston kautta ikääntyvien ihmisten elämän merkityksellisyyden kokemusta. Ensimmäisen katsaus kohdistuu siihen, miten yli 80-vuotiaat ihmiset sanoittavat elämän merkityksellisyyttä ja merkityksen kriisejä. Toiseksi perehdytään siihen, miten 65-vuotta täyttäneet kotisaattohoidon potilaat kuvasivat merkityksen kokemusta lähestyvän kuoleman edessä. Yhteenveto osoittaa, että läheisten ihmisten läsnäolo, kuulumisen kokemus ja mahdollisuus autonomian säilyttämiseen ovat keskeisiä merkityslähteitä sekä kotisaattohoidossa oleville henkilöille että arkielämää eläville ikääntyville.

Kokemus elämän merkityksestä voidaan jakaa (positiiviseen) merkityksellisyyden kokemukseen ja (negatiiviseen) merkityksen kriisiin: positiivisessa kokemuksessa elämän merkityslähteet ovat tasapainossa, negatiivisessa kokemuksessa merkityslähteet ovat uhattuina tai horjuneet. Elämän merkityslähteet ovat osa ihmisen persoonallisuutta. Merkityslähteet muodostuvat henkilökohtaisista arvoista ja maailmankuvasta, keskeisistä uskomuksista ja rituaaleista, joiden kautta merkityksellisyyden kokemusta vahvistetaan. Merkityslähteet ovat osin tietoisia ja osin tiedostamattomia tekijöitä, joiden avulla ihminen pyrkii rakentamaan elämässään merkityksellisyyden

kokemusta. Eksistentiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta on osoitettu, että nuoremmat sukupolvet tuntevat huonosti ikääntyneiden eksistentiaalisia tarpeita ja kokemuksia elämän merkityslähteistä.

+ + +

Huhtikuussa järjestettävässä yleisöillassa TT Eveliina Ojala pitää **tiistaina 20.4. klo 18** esitelmän *Mobiililaitteiden ja sosiaalisen median käyttö Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rippikoululeireillä yhteisöllisyysnäkökulmasta tarkasteltuna*.

Kansainväliset tutkimukset osoittavat suomalaisen rippikoulun olevan menestystarina, joka kokoaa vuosittain merkittävän osan 15-vuotiaiden ikäluokasta vähintään puolen vuoden mittaiselle matkalle yhdessä luterilaisen seurakunnan kanssa. Tuolla matkalla rippikouluun osallistuvat nuoret pohtivat yhdessä rippikoulutyöntekijöiden kanssa elämän tärkeitä kysymyksiä ja nuorten omaa suhdetta kirkkoon ja sen jäsenyyteen. Usein rippikoulumatka sisältää leirijakson, joka jättää nuoreen parhaimmillaan pitkäkestoisen tai jopa ikimuistoisen myönteisen jäljen. Erityisesti leirijaksolla koettu yhteisöllisyys heijastuu myönteisinä kokemuksina rippikoulusta. Tähän liittyy leirijakson luonne muusta maailmasta erillisenä tilana, jossa ikään kuin etäännyttään hetkeksi leirin ulkopuolisesta todellisuudesta. Mobiililaitteet ja sosiaalinen media voivat kuitenkin haastaa tämän perinteisen ymmärryksen leirin luonteesta, sillä teknologia tuo ulkopuolisen maailman jatkuvasti silmien eteen rikkoen leirillä syntyvää rippikouluryhmän omaa sisäistä todellisuutta. Samalla uudet kommunikaatioteknologian mahdollisuudet laajentavat rippikoulun toteutustapoja, joita erityisesti vuodesta 2020 lähtien on ollut välttämätöntä pohtia jokaisessa ev.lut. kirkon seurakunnassa yhteiskunnan poikkeuksellisesta tilanteesta johtuen.

Esitelmä perustuu Eveliina Ojalan marraskuussa 2020 Itä-Suomen yliopiston filosofisessa tiedekunnassa tarkastettuun väitöskirjaan *The sense of community, mobile devices and social media in Finnish Lutheran confirmation preparation – The challenges when perceiving confirmation camp as liminal space*. Esitelmässä laajennetaan väitöskirjaan pohjautuvia näkökulmia ottamalla huomioon pandemian aiheuttamat vaikutukset rippikoulutyön toteutuksessa vuosien 2020 ja 2021 aikana..

+ + +

Toukokuussa järjestettävässä kevätkauden viimeisessä yleisöillassa **tiistaina 11.5. klo 18** esiintyy systemaattisen teologian professori Veli-Matti Kärkkäinen Fullerin teologisesta seminaarista Yhdysvalloista. Kärkkäinen on aikamme kansainvälisesti tunnetuimpia suomalaisia teologeja. Hän on julkaissut noin 30 englanninkielistä teosta muun muassa perinteisestä ja nykyisestä globaalista kristillisestä teologiasta sekä luonnontieteiden ja neljän maailmanuskonnon (juutalaisuus, islaminusko, hindulaisuus ja buddhalaisuus) välisestä keskustelusta. Kärkkäisen esitelmän otsikko on *"Lopussa on uuden alku." Onko eskatologialle enää käyttöä kolmannen vuosituhatteen teologiassa ja kirkossa?*

Nykypäivän kristillisestä teologiasta ja kirkon julistuksesta on vaikea löytää aihetta, joka olisi marginaalisempi ja kiistanalaisempi kuin eskatologia, oppi lopunajoista. Perinteisesti sen ala on ollut kapea: kuolema, viimeinen tuomio, taivas ja helvetti. Alkuvuosisatojen jälkeen, jolloin lopunodotus oli kiihkeää, eskatologiaa on tavattu pääosin vain kirkon historian murrosvaiheissa ja ääriryhmien keskuudessa. Luterilaisissa tunnustuskirjoissa eskatologiaan perinteisesti kuuluvasta "tuhatvuotisen valtakunnan" odotuksesta tehtiin jopa harhaoppi! Nykyaikana on esiintynyt sensaatiomaisia lopunajan skenaarioita kristillisen kirkon äärilaidoilla. Samalla on todettava, että viime vuosisadan toiselta puoliskolta alkaen monet johtavat teologit ovat kiinnostuneet uudelleen aiheesta. Luterilainen W. Pannenberg, reformoitu J. Moltmann ja katolinen K. Rahner muiden joukossa ovat esittäneet lupaavia teologisia avauksia laajemmasta, kokonaisvaltaisesta ja tämän päivän elämään—ei ainoastaan "tuonpuoleiseen"—keskeisesti liittyvästä eskatologisesta odotuksesta. Patrismiikan elävästä traditiosta ammentavasta idän kirkon traditiosta nousee myös elähdyttäviä lopullisen täyttymyksen näkymiä, jotka koskettavat koko kosmosta ihmisen jumallistumisen ohella.

Pohdiskelen esityksessäni sitä, mikä on eskatologian asema ja merkitys kolmannen vuosituhannen teologiassa ja kirkossa varsinkin sen suhteen, mikä on yksilöllisen ja koko ihmiskuntaa koskevan toivon välinen suhde ja miten Jumalan valtakunnan odotus koskettaa myös koko mittaamattoman suurta kosmosta. Erityisen tärkeää on käydä huolellista keskustelua luonnontieteiden (varsinkin kosmologian) ja aivotutkimuksen "tulevaisuutta" ja "loppua" ennakoivien näkemysten kanssa.

+ + +

KTS järjestää **tiistaina 27.4. klo 17** keskustelutilaisuuden yhteistyössä Veritas Forumin kanssa otsikolla *On toivon ja toiminnan aika. Kolme näkökulmaa ympäristökriisiin*. Aiheesta ovat keskustelemassa ekoteologiaan erikoistunut teologian tohtori Pauliina Kainulainen, maantieteen professori Ari Lehtinen sekä ympäristön epäpuhtauksien kemiallisen analytiikan, ihmisten altistumisen ja terveysvaikutusten dosentti Panu Rantakokko. Ohjeet keskustelutilaisuuteen osallistumisesta julkaistaan hyvissä ajoin sekä KTS:n että Veritas Forumin sivuilla (<https://veritasforum.fi/>). Tervetuloa mukaan seuraamaan kiinnostavaa keskustelua.

Tupailta

KTS järjestää pitkästä ajasta tupailtan, joka pidetään emeritusprofessori Hannu Mustakallio kotona Joensuussa (Valovuodentie 6, 80170) **torstaina 25.3. klo 18**. Tupailtaan kuuluu illan järjestäjän vapaamuotoinen alustus, keskustelua sen johdosta sekä tarjoilua. Hannu Mustakallio on saanut vuoden 2020 lopulla valmiiksi pitkään valmistelunsa Oulun seurakuntahistorian vuosilta 1870–1945. Tupaillassa hän kertoo Oulun seurakuntahistoriasta ja kirkollisen paikallishistorian kirjoittamisesta.

Osanottajamäärä on rajoitettu ja edellyttää ennakoilmoittautumista. Tupailtaan otetaan enintään 10 vierasta. Ennakoilmoittautuminen viikolla 11 (15.3.–21.3.) suoraan Hannu Mustakalliolle (hannu.mustakallio@uef.fi, puh. 040 531 3214). Tupailtan järjestäminen jää riippumaan koronatilanteen kehityksestä. Ilmoittautuneet saavat tiedon tilaisuuden pitämisestä.

Vuosikokous

KTS:n vuosikokous pidetään **tiistaina 20.4.2021 klo 16.00** alkaen. Fyysisenä kokouspaikkana on Joensuun ortodoksisen seurakunnan seurakuntasali (Kirkkokatu 32), mutta kokoukseen on mahdollista osallistua etäyhteyksin. Fyysinen kokoustila on järjestetty lähinnä yhdistystoimintaa ohjaavien sääntöjen toteutumista varten. Koronatilanteesta johtuen kehotan vuosikokoukseen osallistujia suosimaan etäosallistumismahdollisuutta. Tällä tavoin voimme varmistaa, että kokous toteutuu turvallisesti kokoontumisrajoitusten puitteissa. Lähetämme myöhemmin kutsun vuosikokoukseen, mutta ajankohta on hyvä merkitä kalenteriin jo nyt.

Julkaisutoiminta

Vuoden 2020 lopulla KTS:n julkaisusarjassa ilmestyi kaksi uutta teosta. Näistä ensimmäisen on *Pappi, opettaja, parantaja. Jarmo Hakkaraisen juhla kirja*, jonka ovat toimittaneet Talvikki Ahonen, Pekka Metso ja Juha Riikonen. Toinen uutuuksena on *Uskonto, perhe ja hyvinvointi. Juhla kirja dosentti Jouko Kiiskin täyttäessä 65 vuotta 8.12.2020*. Sen ovat toimittaneet Laura Kallatsa, Pekka Metso, Mari Parkkinen ja Kati Tervo-Niemelä. Molempien kirjojen taitosta vastaa Leea Wasenius.

Teoksia on mahdollista ostaa 25€ hintaan. Kätevimmin ostaminen tapahtuu Tiedekirjan verkkokaupasta (www.tiedekirja.fi), mutta teoksia voi tiedustella myös KTS:n sihteeriltä.

Muistutan vielä, että myynnissä on myös professori Hannu Mustakallion emerituskirja *Kaikki me olemme jostain kotoisin* hintaan 20€.

Myöhemmin keväällä KTS:n sarjassa ilmestyy sairaalasielunhoidon aihepiiriin liittyvä tutkimus, josta tiedotamme lisää myöhemmin.

* * *

Viimeisen vuoden aikana KTS:n toiminta on löytänyt uusia muotoja. Voin ilolla todeta, että toimintamme teologisen tutkimuksen tukemiseksi ja ajankohtaiseen tutkimukseen kytkeytyvän, yhteiskunnallisesti merkityksellisen keskustelun edistämiseksi jatkuu aktiivisena koronatilanteen vaikutuksista huolimatta. Tervetuloa osallistumaan keväällä 2021 järjestämäämme toimintaan!

Pekka Metso

Karjalan teologisen seururan puheenjohtaja

pekka.metso@uef.fi
Puh. 029 445 2651

KTS:n kotisivut: www.karjalanteologinenseura.fi

KTS:n Facebook-sivu: <https://www.facebook.com/Karjalanteolseura>

KTS:n Twitter-tili: [@KTS_tiedottaa](https://twitter.com/KTS_tiedottaa)

KTS:n sihteeri: Noora Palmi, puh. 044 055 3737, ktssihteeri@gmail.com